



پرسش نامه چهارمین مرحله از

دوره غیر حضوری

سیری در نج البلاغه

نامه ۷۹ تا ۴۰

معاونت آموزشی تربیتی جامعه الزهراء سلام الله علیها

اداره کل تربیتی

اداره قرآن و حدیث

قال علی علیه السلام:

«ای مردم! چراغ دل را از نور گفتار گوینده با عمل روشن سازید و ظرف های جان را از آب زلال چشمه هایی که از آلودگی ها پاک است، پُر نمایید...» نهج البلاغه خطبه ۱۰۵

اداره قرآن و حدیث زیرمجموعه اداره کل امور تربیتی معاونت آموزشی تربیتی جامعه الزهراء سلام الله علیها در راستای ترویج نهج البلاغه خوانی و انس طلاب با این کتاب سترگ و با هدف گسترش دامنه مطلعان و مبلغان معارف و فرهنگ علوی چهارمین مرحله از دوره غیر حضوری «نهج البلاغه خوانی» را برگزار می نماید:

- منبع: نهج البلاغه، نامه ۴۰ تا ۷۹
- مهلت تحویل پاسخنامه: ۲۰ بهمن ماه ۱۳۹۷

آیین نامه

توجه به نکات زیر جهت شرکت در این دوره حائز اهمیت است:

۱. تمام پاسخ ها با مراجعه شخص شرکت کننده باشد.
۲. پاسخ ها در برگه a4 و با مشخصات کامل (نام و نام خانواگی، نام پدر، کدملی، کدتحصیلی، نام بخش محل تحصیل، شماره تماس و ایمیل) ارائه گردد.
۳. طلاب حضوری می توانند پاسخ نامه های تایپ شده یا دستنویس خود را به صورت حضوری به آموزشگاه امام رضا علیه السلام، سرای ثقلین تحویل دهند.
۴. طلاب غیر حضوری فایل word یا pdf پاسخ نامه های خود را به پست الکترونیک اداره قرآن و حدیث به آدرس hadith@jz.ac.ir ارسال کنند.

راهنمای دوره:

- با خلوص نیت و با طهارت سرسفره نهج البلاغه بنشینیم خواهیم دید همانطور که خود وعده داده اند ما را از چشمه سار علم و معرفت خویش خواهند چشاند.
- در این طرح نیاز به کتب شرح و تفسیر نداریم چون هدف آشنایی با کلام حضرت است.
- اگر در حین مطالعه به سوال برخورد کردید صبر کنید با مطالعه بیشتر در حکمتها و نامه و خطبه ها به جواب سوالتان می رسید؛ و در صورت لزوم با مراجعه به فهرست موضوعی انتهای ترجمه مرحوم دشتی در موضوع مدنظران با کمک نهج البلاغه به جواب سوالتان خواهید رسید .
- در دور اول قرائت نهج البلاغه برخلاف آنچه گفته شده که نهج البلاغه سنگین و مشکل است، در می یابید بیش از ۷۰ درصد نهج البلاغه حتی برای نوجوانان و عوام قابل فهم است.
- می توانید با تشکیل حلقه ای از اعضای خانواده ، دوستان و علاقه مندان برای تشکیل جلسه معرفی نهج البلاغه خوانی اقدام کنید.
- دوره در ۱۲ مرحله برگزار خواهد شد.
- شروع خواندن از حکمتها (خواندن از آسان به سخت، حکمتها کاربردی تر و آسان تر است و این مجال را به ما خواهد داد تا با ادبیات و سیاق کلام حضرت آشنا شویم).
 - خواندن نامه ها از آخر به اول.
 - خواندن خطبه ها از آخر به اول.

مقدمه:

نهج البلاغه از دیدگاه بزرگان اهل سنت

- شیخ محمدحسن نانل المرصفی (شافعی) که از ادیبان مهم جهان عربی است، نهج البلاغه را همچون قرآن کریم، نوعی معجزه می داند و می گوید: «نهج البلاغه برهانی روشن بر این است که علی علیه السلام بهترین نمونه زنده روشنایی و دانش، هدایت و فصاحت و معجزه قرآنی است . در این کتاب دلائل و نشانه هایی از دانش

وسیع و سیاست صحیح و موعظه‌های روشن‌گر امام‌گر علی علیه السلام به چشم می‌خورد که شبیه آن در آثار هیچ یک از دانشمندان بزرگ و فیلسوفان و نوابع دیده نمی‌شود. مولا در ژرفای دانش و دین و سیاست فرو رفته و در همه این موارد سربلند بیرون آمده است.»

محمد امین النواوی: جولات اسلامیه، ص ۹۸.

- طه حسین ادیب بزرگ معاصر مصری که امروزه به سمبلی ادبی برای ادیبان عرب مبدل شده و وجه مذهبی زیادی هم ندارد، عقیده دارد که: «من پس از وحی خداوندی، سخنی شیواتر و زیباتر از کلمات علی علیه السلام را سراغ ندارم». طه حسین: علی وبنوه، بیروت، ۱۹۷۰، ج ۵، ص ۳۰.
- به گفته دکتر «علی الجندی» رئیس دانشکده علوم قاهره، سخنان حضرت علی علیه السلام به حدی زیباست که گویی شعر منثور است؛ وی درباره نثر امام می‌گوید: «نوعی خاص از آهنگ موسیقی که بر اعماق احساسات پنجه می‌افکند در این بیانات هست. از نظر سجع، چنان منظوم است که می‌توان آن را «شعر منثور» نامید.»
- گروهی دیگر نیز نهج‌البلاغه را به عنوان برگزیده سخنان مولا، بیان‌گر اسلام راستین و ترجمان وحی خدا و برگدان شیوایی قرآن می‌دانند. (دوانی، علی: نگاهی کوتاه به زندگی پرافتخار سید رضی (مندرج در یادنامه کنگره هزاره نهج‌البلاغه) تهران، بنیاد نهج‌البلاغه، ۱۳۶۰، ص ۱۷۸).
- و منشا این دفتر حکمت را نیز قرآن دانسته‌اند. لذا همه حکمت‌ها و دستورات مندرج در آن را ملهم از قرآن و رسول خدا صلی الله علیه وآله دانسته‌اند. (یادنامه کنگره هزار نهج‌البلاغه: ص ۱۶۳).

سوالات مرحله چهارم (نامه ۴۰ تا ۷۹)

سوالات تستی

۱. امیرالمومنین علیه السلام دلیل برکناری کدام یک از کارگزاران خود را علاقمندی به حضور وی در لشکر جهاد با شامیان ذکر کرده اند؟ (نامه ۴۲)

الف) عثمان بن حنیف ب) عبیدالله ابن عباس ج) مالک اشتر نخعی د) عمر بن ابی سلمه

۲. امیرالمومنین علیه السلام در نامه به زیاد بن ابیه، معاویه را به چه چیزی تشبیه کرده اند؟ (نامه ۴۴)

الف) شیطان (ب) شتران بیگانه (ج) پیمان‌های آویزان از زین اسب (د) خران پراکنده

۳. ترجمه دقیق این عبارت کدام گزینه است؟: «وَإِنَّ إِمَامَكُمْ قَدْ اِكْتَفَى مِنْ دُنْيَاهُ بِطَمْرِهِ وَ

مِنْ طُعْمِهِ بِقُرْصِيهِ» (نامه ۴۵)

الف) و همانا در برابر شما دنیایی است که ارزش آن بیش از کهنه پیراهنی نیست و طعمه ای است که همچون قیچی شما را نابود می کند.

ب) و همانا امام شما از دنیایش به دو پیراهن کهنه و دو قرص نان اکتفا کرده است.

ج) و همانا امام شما اکتفا کرد از دنیای او به غذایی اندک و از حيله های آن به دو قرص نان.

د) و همانا آنچه در آینده و برابر شماس دنیایی آلوده به سختی و غذایی کم به اندازه دو قرص نان است.

۴. امیرالمومنین علی علیه السلام کدامیک از کارگزاران خود را به علت اجابت دعوت مهمانی

مجلل یکی از اغنیا، به شدت نکوهش کردند؟ (نامه ۴۵)

الف) زیاد بن ابیه (ب) عدی بن حاتم (ج) عثمان بن حنیف (د) جریر بن عبدالله

۵. ترجمه دقیق این متن را انتخاب کنید: «وَأَلِنْ لَهُمْ جَانِبَكَ»؟ (نامه ۴۶)

الف) با آنها فروتن و نرمخو باش.

ب) و پر و بالت را در برابر رعیت بگستران.

ج) اطرافیان نرمخو انتخاب کن.

د) رفتارت با اطرافیان نرم باشد.

۶. امیرالمومنین علیه السلام در وصیت خود کدام عمل را توصیه ای شدید از پیامبر صلی الله علیه و آله

معرفی کردند؟ (نامه ۴۶)

الف) اصلاح بین مومنین (ب) رعایت تقوای (ج) نظم در امور (د) رعایت حقوق همسایگان

۷. دنیا پرستان چیزی از دنیا به دست نمی آورند مگر آنکه دری از ... به رویشان گشوده شود؟ (نامه ۴۹)

الف) حرص (ب) شقاوت (ج) جهنم (د) بخل

۸. خوارترین انسان نزد امام علی علیه السلام چه کسی است؟ (نامه ۵۰)
- الف) انسان منافق
 ب) انسان حریص
 ج) انسان کج رفتار
 د) انسان تنبل
۹. طبق توصیه امیرالمومنین علیه السلام به مالک اشتر، دورترین مردم به حاکم چه کسانی باید باشند؟ (نامه ۵۳)
- الف) عیب جو ترین آنها
 ب) حریص ترین آنها
 ج) دروغگو ترین آنها
 د) منافق ترین آنها
۱۰. معیار نماز جماعت چه چیز می باشد؟ (نامه ۵۳)
- الف) خستگی مردم
 ب) فرصت کافی برای خواندن
 ج) توان امام جماعت
 د) ناتوان ترین مردم
۱۱. امام علیه السلام چه چیزی را به مار سمی و خوش خط و خال تشبیه می فرماید؟ (نامه ۶۸)
- الف) معاویه
 ب) دنیای حرام
 ج) پیمان شکنان زاهد
 د) منافقان
۱۲. طبق بیان امیرالمومنین علیه السلام هنگامی که انسان به دنیا بیشتر خو کرده است از چه چیزی باید بیشتر بترسد؟ (نامه ۶۸)
- الف) از حرص و طمع زیاد
 ب) از خود دنیا
 ج) از عاقبت به شری
 د) از وسوسه های شیطان
۱۳. کدام یک از گزینه های زیر نشانه ای از نشانه های دروغگویی به شمار می آید؟ (نامه ۶۹)
- الف) نقض عهد و پیمان
 ب) کتمان حقیقت هنگام شهادت
 ج) خیال پردازی در عبادت
 د) بازگویی هر سخن شنیده شده
۱۴. یکی از بزرگترین لشگرهای شیطان چه می باشد؟ (نامه ۶۹)
- الف) دروغ گویی
 ب) خشم
 ج) زنان
 د) حسد

۱۵. امیرالمومنین علیه السلام کسی که از عقل و تجربه عطا شده به وی بهره نبرد را چه می نامند؟ (نامه ۷۸)
- الف) احمق ب) منافق ج) جاهل د) شقی

سوالات تشریحی

۱۶. علی علیه السلام در تهدید زمامداری که به بیت المال دستبرد زده بود چه فرمود؟ (نامه ۴۱)
۱۷. امام علیه السلام خوردن چه غذایی را منع و برخوردن چه غذایی امر فرمودند؟ (نامه ۴۵)
۱۸. چرا امام علی علیه السلام از خوردن غذاهای لذیذ پرهیز می نمود؟ (نامه ۴۵)
۱۹. امام الگوی خوردن و خوابیدن بیش از حد را چه چیز می دانند؟ (نامه ۴۵)
۲۰. خصوصیات کسانی که امام آنها را مخاطب «طوبی نفس» قرار داده چیست؟ (نامه ۴۵)
۲۱. توصیه امام به فرماندار خود درباره چگونگی رفتار با مردم چیست؟ (نامه ۴۶)
۲۲. ترک امر به معروف و نهی از منکر باعث چه بلایی می شود؟ (نامه ۴۷)
۲۳. امیرالمومنین علیه السلام درباره قصاص قاتل خود چه توصیه ای کرد؟ (نامه ۴۷)
۲۴. چه صفاتی باعث رسوایی در دین و دنیا می شود؟ (نامه ۴۸)
۲۵. امام علی علیه السلام احوال دنیاپرستان را چگونه توصیف می کند؟ (نامه ۴۹)
۲۶. امام علی علیه السلام از گرفتن چه وسایلی به عنوان خراج (مالیات) منع کرد؟ (نامه ۵۱)
۲۷. در امر حکومت فرق عوام و خواص چیست و امام علیه السلام رضایت کدام را مقدم می داند، چرا؟ (نامه ۵۳)
۲۸. طبق فرمایش امام علی علیه السلام بهترین فرصت شیطان برای هجوم آوردن چیست؟ (نامه ۵۳)
۲۹. خاندان های پاکیزه و با تقوی دارای چه صفاتی هستند؟ (نامه ۵۳)
۳۰. امام علیه السلام طبقات محروم جامعه را به چند دسته تقسیم کرده است؟ (نامه ۵۳)
۳۱. به فرمایش امام علیه السلام فرماندار با با خواص چپاولگر و خودخواه چگونه رفتار کند؟ (نامه ۵۳)

۳۲. امام علیه السلام درباره اهمیت وفای به عهد و پیمان چه فرموده اند؟ (نامه ۵۳)
۳۳. بخل ورزیدن به نفس (شح نفس) یعنی چه؟ (نامه ۵۳)
۳۴. نشانه ناتوانی آشکار و اندیشه ویرانگر چیست؟ (نامه ۶۱)
۳۵. تعبیر حکیمانه امام درباره جنگ و خواب و بیداری در آن را بیان کنید؟ (نامه ۶۲)
۳۶. طبق فرموده امام انسان از به دست آوردن چه چیزی خوشحال و از به دست نیاوردن چه چیزی اندوهناک می شود؟ (نامه ۶۶)
۳۷. انسان باید در مقابل نعمت های الهی چه کارهایی انجام دهد؟ (نامه ۶۹)
۳۸. چگونه نفس را به انجام کارهای نیک واداریم؟ (نامه ۶۹)
۳۹. افضل مومنان چه کسانی هستند؟ (نامه ۶۹)
۴۰. علت نابودی ملت های پیشین چیست؟ (نامه ۷۹)

درناه حضرت صاحب الامر (عجل الله تعالی فرجه) پانزده و موفق باشید.